

KAKTUS

1983

ARG. 18. — NR. 4

KAKTUS udkommer 4 gange årligt i januar, april, juli og oktober som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Bjarne Kjempff, Stordalvej 4, Løvel, 8800 Viborg, telf. (06) 69 93 41

Tryk: C. Nordlundes Bogtrykkeri, 3400 Hillerød

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent 100 kr. Alle henvendelser vedrørende medlemsskab og adresseændringer bedes rettet til kassereren, Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2700 Brønshøj. Giro-nr. 6 57 87 13 - About membership apply to mr. Otto Forum Sørensen.

Terminer for indlevering af annoncer og artikler:

Termine für Anzeigen und Artikel:

Terms for ads and articles:

15. februar, 15. maj, 15. august, 5. november

Annoncepris: ¼ side 200 Dkr. - Preise für Anzeigen: ¼ Seite 200 Dkr. - Price for ads: ¼ page 200 Dkr.

Selskabets styrelse:

Formand: Peter Brandt Pedersen, Tårnbygårdsvej 20, DK-2770 Kastrup, telf. (01) 51 66 06.

Næstformand: Torbjörn Haldammen, PL 2501, S-170 90 Fjärdhundra, telf. 0171 - 915 74.

Ekstern sekretær: Find Aalbæk Madsen, Langedamsvej 11, DK-5500 Middelfart, telf. (09) 41 28 56.

Intern sekretær: Jytte Thybo, Oustrup Fiskeri, Ørre, DK-7400 Herning, telf. (07) 13 61 69.

Kasserer: Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, DK-2700 Brønshøj, telf. (02) 94 61 74.

Bestyrer af diateket: Palle Carlsen, Nybyggervej 2, Tåstrup, DK-8410 Rønde, telf. (06) 36 73 25.

Bibliotekar: Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-7400 Herning, telf. (07) 12 32 82.

Redaktionsmedlemmer:

Cees van Ravens, Karisveien 122, N-2013 Skjetten.

Helmut Broogh, Am Beisenkamp 78, Wattenscheid, D-4630 Bochum 6.

Hans Keil, Lærkevej 17, D-2381 Ny Bjernt, Sydslesvig.

Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-7400 Herning.

Georg A. Sydow, Amagerbrogade 299, st. tv., DK-2300 København S.

Redaktør af »Meddelelser fra N.K.S.«:

Find Aalbæk Madsen, Langedamsvej 11, DK-5500 Middelfart.

Bibliotekar:

Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., DK-7400 Herning, telf. (07) 12 32 82.

Larseric Arne, Box 106, S-430 63 Hindås, telf. 0301 - 106 32.

I dette nummer afsluttes serien om euphorbiaerne og som forsidebillede har vi derfor valgt *Euphorbia cap-saintemariensis* fra Madagaskar. (BK fot.)

Red.

Til den »Gamle Redacteur«

Med dette nummer af »Kaktus« er der rundet en milepæl i bladets historie. Det har taget fem år at runde den. Ja, kære læser, vi har sagt farvel til Hans Grønlund både som redaktør og bibliotekar. Alt dette, vidste jeg godt for fem år siden, ville ske. For fem år siden var Kjeld Christiansens helbred meget dårligt, og vi måtte berede os på, at det værste kunne ske. Det skete også i det tidlige forår. Jeg vidste, at Hans Grønlund redigerede et beboerblad, og det var derfor nærliggende at spørge, om han ville påtage sig opgaven at redigere bladet. Heldigvis sagde han ja, og det har vi ikke haft nogen grund til at fortryde i de forløbne år. Han sagde ganske vist, at han kun ville påtage sig arbejdet i fem år, men fem år ser længere ud, når det er fremtid end som tilbageblik. En af Hans Grønlunds gode egenskaber er hans principfasthed, hvilket er kommet os læsere til gode - men bagsiden er altså den, at fem år er fem år!

Jeg ved, at Hans Grønlund vil komme til at føle sig pinligt berørt af de næste linier - men de *må* til. Hans har været en god redaktør, en virkelig fremragende redaktør. Udenlandske kommentarer bekræfter dette. Han har udført sit arbejde grundigt, han har formået at balancere det forhåndenværende materiale forbilledligt, han har dygtigt formået at skaffe stof hjem til os fra mange kilder - også fra det store udland. Som bibliotekar har han sørget for, at vores biblioteksservice er blevet så god. Et fint velassorteret bibliotek som både fremskredne samlere og begyndere har kunnet trække på. Jeg er sikker på, at mange vil komme til at savne de venlige breve, der oftest fulgte med bøgerne.

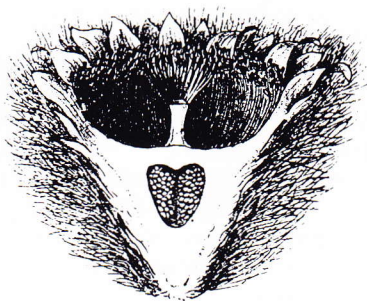
Nu er Hans jo heldigvis stadig hos os som menigt medlem, og som sådan er jeg sikker på, at vi vil lære en ny side af ham at kende - vi ved allerede, at han er en god fotograf - men han kan også skrive, tro det eller ej, han er i besiddelse af en fin ironisk sans med en snert af sarkasme, venlig sarkasme!

Hr. Eks. - Redacteur, du har forvaltet dine pund fremragende - hvert eneste - eller som en kineser måske ville sige det: »Du har ført en god pen«! Mange tak for al den tid du har ofret på os.

Peter Brandt Pedersen

Hans Grønlund (BK fot.).

Plantejagt i England

Sommeren 1983 var en god jagtsæson. Jeg elsker den danske sommer, hvad enten det regner eller sner, så det var med en vis modvilje, jeg mandag morgen pakkede tandbørste, tandpasta, barbermaskine med blad samt en skjorte ned i kufferten til ca. 100 Opuntiaer. Jeg fandt Opuntiaer mere passende end glasperler af mange grunde. Kursen på glasperler er ret lav nu om dage og tanken om en engelsk tolder med hænderne nede i Opuntiaerne fik mig til at smile farisærisk - sådan for mig selv altså! Målet for turen var London. Jeg bryder mig ikke om at flyve - jeg er ikke bange for det - »what goes up, must come down« - men det er så upersonligt. Alle disse slipseklædte mappedyr med Børsen eller Financial Times, samt den idiotiske vej, man flyver, sådan cirka et godt stykke over skyer, der ligner risengrødsklumper. Det eneste, man mangler, er et par engle, der ligger og spiller på basun. Heldigvis varer turen derover kun en lille halv time takket være Greenwich Observatoriets rabattilbud.

Vel nedkommen og efter en time under London til mit hotel og tilbage igen til Victoria Station begav jeg mig med lokaltog til Swanley i Kent, hvor Alan Robinson har et fortræffeligt gartneri med overvejende alpine planter. Hvis nogen vil gøre mig rejsen efter, så husk at når man skal stå af toget, så skal hele ens person ikke ud af vinduet - det er kun armen, der skal det. Dørene kan kun åbnes udefra. Det vidste jeg ikke i 1981! Dagen blev tilbragt der med indkøb af et par planter, indtagning af den obligatoriske kop te - samt senere på aftenen en Carlsberg Export! Tirsdag morgen tidligt op - en kop kaffe og et wienerbrød (hotellet hed også Royal Hotel, Russell Square og kostede hele 4,50 pund.) og så til Victoria Station og videre til Hornchurch i Essex. Ingen problemer med at komme af toget i Upminster Bridge, navnlig ikke, da vinduerne ikke kan åbnes, og fordi temperaturen den dag var 32°C - jeg tør slet ikke tænke på, hvad den var i Fahrenheit!

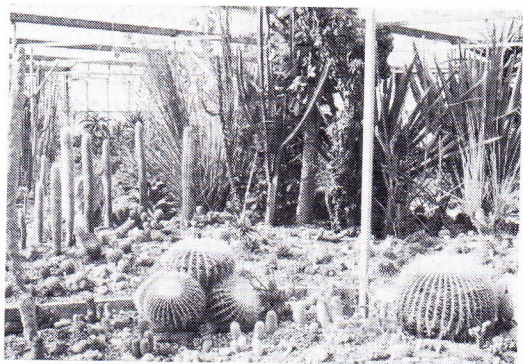
I Hornchurch i Essex Garden bor Graham Hutchins. Han har næsten udelukkende planter fra New Zealand. I følge hans brev var der ca. 1/2 mile fra stationen. Det tog mig ca. 45 minutter at gå denne strækning, men - pyt - præcision er ingen engelsk opfindelse, og ... det var dejlig fugtigvarmt. Masser af dejlige, men ak så vanskelige og flygtige planter, en kop te og køb af nogle planter. Tilbage til stationen - i taxi - tilbage til det dejlige,

varme tog og tilbage til Victoria Station og over i et nyt dejlig varmt tog ned til Horsham i West Sussex. Mine togrejser sluttede endelig dermed, idet Terry Hewitt hentede mig på stationen. En del af vore læsere husker nok Terry Hewitt fra vore to ture til England. Han er idag ejer af Holly Gate Cactus Nursery. Det kan ses! Udvalget af planter er blevet bedre, meget bedre både i kvantitet og kvalitet. Efter at have lettet kufferten for vinterhårde Opuntiaer gik jeg igang med at fylde den op. Lad det være sagt både som en advarsel og især som en anbefaling: Dette er ikke Holland - Belgien eller »Das Grosse Vaterland«. Der er ingen importplanter. Det, der ligner importplanter, er enten planter fra Tenerifa, gartneriplanter fra Californien eller Sydafrika. Men planter er der. Tusinder - normalt ca. 40.000 i salgsafdelingen - og timerne går - og man leder og søger og valter og vrager og udvælger. Skulle man være i tvivl om den frøplante, man har udvalgt sig, nu også vil være lige så køn som voksen - eller, efter årstiden naturligvis, hvis man ønsker at se blomsterfarven; ja, så behøver man kun at gå nogle få meter over til privatsamlingen, som består af to sammenbyggede drivhuse (areal: 10.000 square feet med ca. 20.000 planter) med planterne frit udplantet. Bedre kan man ikke ønske sig det. Man bliver klogere, og man sparer penge. Jeg kendte f.eks. kun *Agave pumila* fra amerikanske fotografier. Der ser den spændende ud, lille og kompakt - og dyr (ca. 25 dollars). I Hewitts samling så jeg den som en ret gammel plante. Ret kedelig og ikke 25 kroner værd! Helt enkelt er det umuligt at fremhæve noget - hvad skal man omtale, og hvad skal man forbigå. *Aloe polyphylla* i blomst, *Thelocactus* - det lader sig ikke gøre, det skal ses.

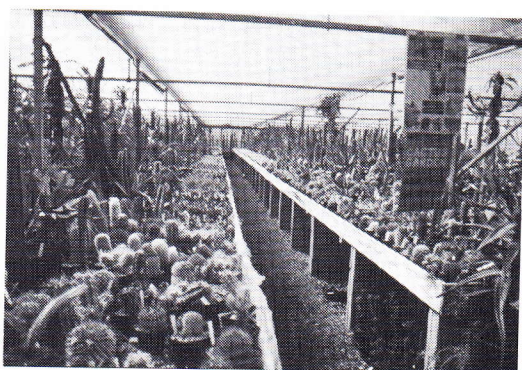
Og så er der Terry Hewitt selv! Venlig og hjælpsom. Og med en fabelagtig viden om alt - og beskeden som kun den, der ved meget. »Hvorfor spirede kun to frø af *Aloe polyphylla*?« - »De kræver tit op til 6 måneders spiringstid«. o.s.v. Tirsdag aften sluttede med et pubbesøg og et par glas dejlige Guinness stouts.

Onsdag morgen - Hewitt havde været så venlig at lade mig bo der - startede med endnu en søgen i salgshuset, samt et par nysgerrige kig ind i formeringsafdelingen. Masser af gode sager. De næste postordrelister bliver ikke kedelige, *Mammillaria (Mammillopsis) senilis*, *Haworthia truncata* og *maughanii*, *Aloe polyphylla* og *Obregonia denegrii*

Fra Holly Gate's privatsamling.

Udsnit af Holly Gate's salgsafdeling.

for nu at nævne nogen. De sidste planter blev pakket ned og med en vis beklagelse gik rejsen nu atter hjemad.

Flyveturen fra Gatwick til Århus var som den skulle være. Tolderen i Århus var ikke interesseret i min person. Turen fra Århus til Kastrup var tålelig.

Facit: England er blevet dyrere, men det er stadig stedet, hvor man kan få de gode planter til en rimelig pris.

Torsdag morgen: Udpakning af planterne - som juleaften!

Peter Brandt Pedersen

Mats-82

Tak! til Mats Nilsson, Torsvedsvägen 12, S-632 39 Eskilstuna, som har sendt os denne herlige tegning.

Kredsene arbejder - for dig!

Forhåbentlig er dette blads læsere glade for, at der er noget, der hedder Nordisk Kaktus Selskab. De fleste har det vel som vi: Når bladet dumper ind ad brevsprækken, flåes kuverten op, hvorefter man er tabt for omverdenen et stykke tid. Et par dage efter skal man lige kigge igen, - fik du nu læst det hele? Så går der igen 3 måneder, inden man har den (trods alt kortvarige) fornøjelse. Heldigvis har vi da planterne, og det er jo også det vigtigste, men en del af selskabets medlemmer har opdaget, at det er rart at være sammen med andre, der er lige så skøre (som nogen siger), og her når vi så frem til det, denne artikel skulle omhandle: Kredsene.

Hele Danmark og de tættest befolkede dele af Sverige og Norge er dækket af kredse, hvis eksistens mange flere burde udnytte. Vi har ofte undret os over, hvorfor ikke alle var medlem af en kreds, og over hvorfor nogle kredse fungerer bedre end andre. Derfor besluttede vi at lave en undersøgelse, der måske kunne kaste lys over forholdene og, ikke mindst, give os og andre nye ideer. I det følgende vil vi tage nogle af undersøgelsens spørgsmål op og prøve at belyse dem ved hjælp af vores egne erfaringer fra Vestjyllandskredsen.

Vi sendte vores spørgeskema til alle kredsrepræsentanter (se bag i bladet), og vi har modtaget svar fra 7 kredse, som ialt har ca. 300 medlemmer i alle aldre, med eller uden drivhus, med meget små eller meget store samlinger o.s.v. - der er altså hjertenum til alle (se fig. 1 og 2).

Kredsene holder møder ca. 8 gange om året med pauser i de værste vintermåneder og i sommerferieperioden. Møderne holdes mest privat, nogle kredse mødes dog i biblioteker, kvarterslokaler eller lignende. Hvis det er praktisk muligt, er det nok mest hyggeligt at mødes privat, hvilket jo også giver mulighed for at se værtens samling. Vestjyllandskredsen er berømt for skiftende værter bugnende kaffeborde omkring hvilke råhyggen trives under udveksling af oplysninger og erfaringer om alt muligt, specielt, selvfølgelig, om vor fælles hobby.

Det spørgsmål, der bedst vil kunne inspirere andre, drejer sig om kredsens mødeprogrammer: Hvad laver I, og hvad kan jeres medlemmer bedst lide? De mest populære aktiviteter viste sig at være udflugter og foredrag og ikke mindst åbent-hus-møder. Det sidste bekræfter vores påstand om at det er bedst at mødes privat, - det er jo egentlig et åbent-hus-møde! At udflugter og auktioner over hjemkøbte planter/frø er populære er i og for sig ikke overraskende. Det er dejligt at se - måske endda købe - nye, spændende planter, lige som det er rart at få nye impulser gennem et spændende foredrag.

Der foregår meget andet spændende i kredsene: studiekredse, plantebytning, plantebestemmelse, julemøder (små gaver til lodtrækning, and, rødvin m.m.) og meget andet.

Vestjyllandskredsen har fået en del nye medlemmer ved at lave udstillinger i samarbejde med andre hobbyfolk.

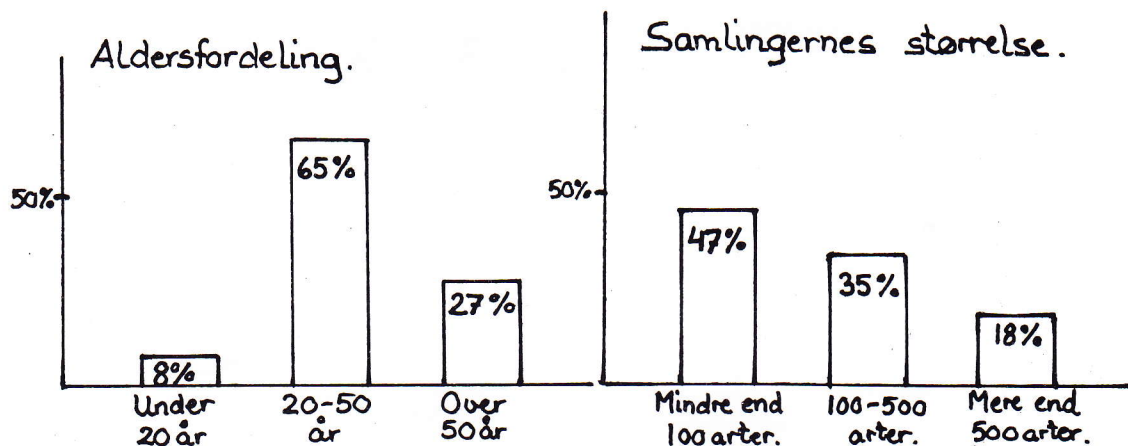

Fig. 1 og 2: Resultater fra undersøgelsen baseret på ca. 300 medlemmer.

Fig. 3: Man mødes og handler ved bagagerummet og får ofte her de bedste og billigste planter. (EH fot.).

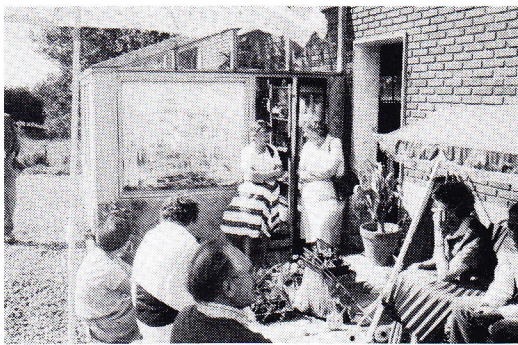

Fig. 4: En god snak, når varmen i drivhuset trykker for meget. (EH fot.).

Måneders lange forberedelser og en kaotisk travl opbygning giver et flot resultat (synes vi da selv). Mange mennesker ser udstillingen, og når de står og beundrer vore planter, er der altid medlemmer, som er parat til en hyggelig snak. Mange er vendt tilbage år efter år, og selv om interessen måske ikke var så stor til at begynde med, er nogle alligevel endt som medlemmer. Næsten hvert år har der også været nogle, som sagde: »Er der virkelig et kaktusselskab, - bare jeg havde vidst det noget før«.

Bortset fra nye medlemmer har udstillingerne også givet os andet af uvurderlig værdi. De har skabt et godt sammenhold, som gør, at vi virkelig føler, at vi er blandt venner, når vi mødes, og de har givet os en god økonomi, som gør det meget lettere for bestyrelsen at lave varierede arrangementer. Vi har kunnet lave billige udflugter, vi tager planter med hjem fra udlandet (også dyre og sjældne ting) til salg på auktioner og vi har arrangeret udlandsture, som mange andre har haft glæde af, ikke mindst visse udenlandske gartnerier.

Kredsene arbejder - for mere end 300 af os. De, og måske nogle nye, må kunne glæde endnu flere. Tag derfor dette nummers »Meddelelser« og find ud af, hvornår der er møde i dit område. Mød op og se om det er noget for dig. Er der ingen kreds i dit område, er du velkommen til at annoncere i »Meddelelser« eller i »Medlemmernes hjørne«. Husk: er man to, har man allerede begyndelsen til en kreds.

Erik Holm
Fruehøjvej 36
7400 Herning
Tlf. (07) 12 32 82

Fig. 5: Indgang til »Levende Hobby« i Herning 1981. (Steen Christensen fot.).

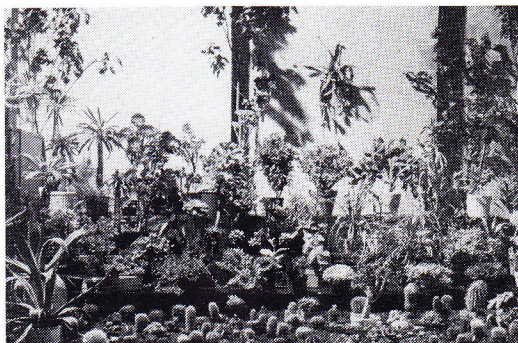

Fig. 6: Sukkulentudstillingen med blomstrende kaktus i forgrunden. Fra »Levende Hobby« okt. 1981. (Steen Christensen fot.).

Euphorbia

Dette er 6. og sidste del af en artikelserie om slægten Euphorbia. De forudgående dele blev bragt i KAKTUS 1982-3, 1982-4, 1983-1, 1983-2 og 1983-3.

Gruppe 25 ligner mest af alt gruppe 19 med den undtagelse, at vi i denne gruppe har planter med rigtige torne. Den eneste plante i gruppen, der ses af og til er *E. fruticosa*, som ligner *E. horrida* en hel del.

Gruppe 26 er en lille, sjælden og noget vanskelig gruppe. Planterne har blade noget lig splendensgruppen (gr. 20), men normalt med torne der sidder enkeltvis. Hvis man er heldig og har godt med penge med, så kan *E. venifica* (fig. 60) og *E. unispina* somme tider fås. Men giv godt med varme og pas vældig godt på ikke at overvande. Formering: Frø.

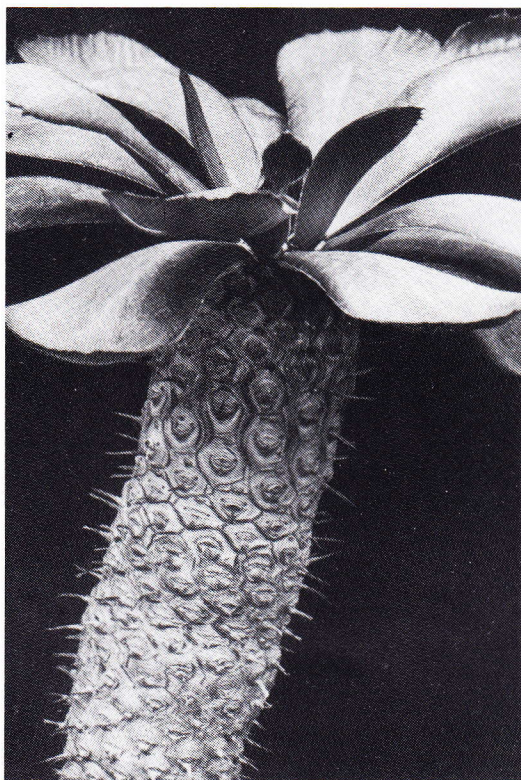

Fig. 60: *Euphorbia venenifica* (Helmut Broogh fot.).

Gruppe 27 er slanke, tit med alderen krybende planter med tre torne sammen. Den almindeligste fra denne gruppe er nok *E. glochidiata*. Jeg er lidt i tvivl om John Lavranos' nyfund, *E. gillettii* v. *tenuior* (John Lavranos 10422), skal anbringes her eller i gruppe 24. I vækstform ligner den gruppe 27, i torne gruppe 24 (fig. 61).

Gruppe 28 er nogle ikke særlig almindelige dværgformer med fire torne sammen. *E. tetracantha* kan fås somme tider, men den bedste er efter min mening *E. whellanii* (fig. 62), som leder tanken han på en lille Echinocereus. Fælles: Godt med varme og forsigtig vanding. Formering: Frø og stiklinge.

Ja, så er vi igennem de 28 sektioner. Men - men. Med så mange grupper skulle man formode, at alle Euphorbiaer havde fået deres lille niche. Ak nej. Enkelte er så specielle, at man har måttet oprette specielle sektioner for dem. Da Madagaskar jo både, hvad dyr og planter angår, er noget speciel, så findes der altså enkelte Euphorbiaer der, som en botaniker ikke rigtig synes hører hjemme i nogen af de hidtil nævnte grupper. For os lægmænd er det nu nok lidt nemmere. *E. didieroides* (fig. 63) kunne godt anbringes i gruppe 20, men kig godt på billedet og se: Der er bl.a. sekundære torne. Derfor gruppe M III. Disse planter er sjældne, noget vanskelige og helt ærligt mere spændende på billeder end i virkeligheden. Planten vokser ikke særlig godt, er i hvile (?) en stor del af året og synes at længes hjem til Madagaskar eller i hvert fald til et

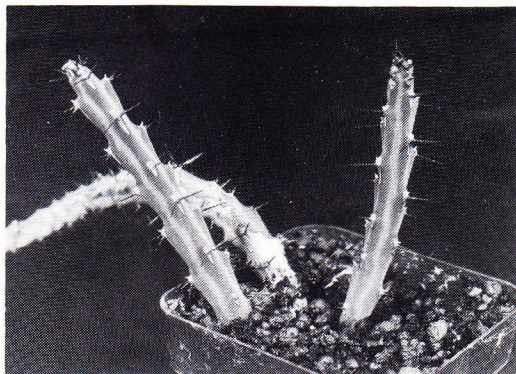

Fig. 61: *Euphorbia gillettii* v. *tenuior*. Gr. 24 (HG fot.).

Fig. 62: *Euphorbia whellanii* (Helmut Broogh fot.).

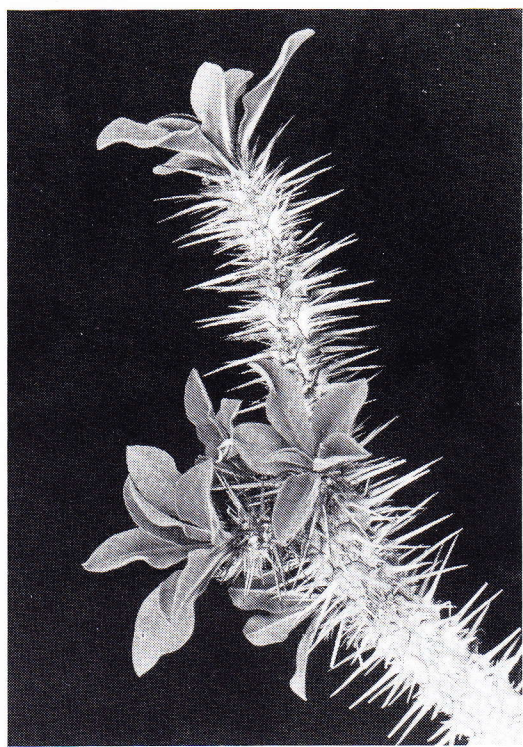

Fig. 63: *Euphorbia didieroides* (HG fot.).

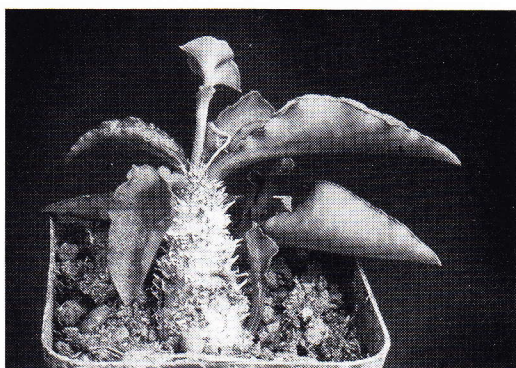

Fig. 64: *Euphorbia francoisii* (HG fot.).

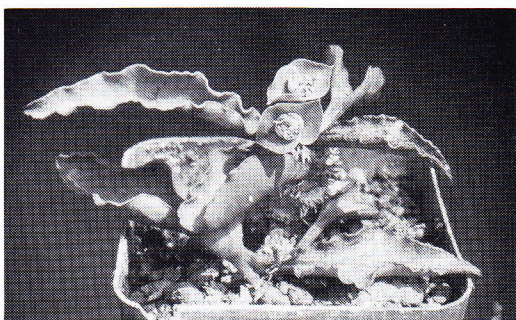

Fig. 65: *Euphorbia francoisii* (HG fot.).

Fig. 66: *Euphorbia cylindrifolia* (HG fot.).

land med varmere somre og vintre og især med mindre høj luftfugtighed. Måske burde jeg lade den stå inde i stuen hele året.

Til næsten sidst *E. francoisii* (fig. 64 og 65) fra M VII. Den kunne godt se ud som værende i familie med den tidligere omtalte gruppe 20, men har ikke rigtig noget, der smager af torne. Det er imidlertid en ganske dejlig, lille miniatureplante, som med tiden danner en ganske nydelig, lille, flergrenet tue. Det gør *E. cylindrifolia* også (fig. 66) takket være rodskud, der dukker op overalt. Efter min mening er denne plante trods oprindelse Madagaskar særdeles hårdfør og står følgelig i mit drivhus året rundt. Som allersidste plante skal *E. primulifolia* (fig. 67) nævnes. Den ligner gruppe 22, men har primulalignende blade i stedet for tornede grene. *E. primulifolia* skal have godt med varme, stå tørt når bladene visner om efteråret. Først når de nye blade titter frem, begynder man så småt at vande igen. Formering: Frø.

Så er det slut med denne forhåbentlig ikke alt for lange, lange gennemgang. Jeg håber, at teksten og de 68 fotografier af dels Helmut Broogh dels Hans Grønlund har givet såvel begyndere som mere erfarne blod på tanden til at gå på jagt efter

Euphorbiaer. Bliv nu ikke skuffet, hvis det skulle vise sig at være svært at få fat på disse planter sådan lige med det samme. Tænk på at jeg nu har været mere end 10 år om at samle de ca. 120-130 arter, som jeg har. I de kommende frø- og plantelister vil jeg efter plantens navn nævne gruppenummeret, så skulle det være muligt at få et indtryk af, hvad man kan vente sig.

Til allersidst. Kig engang på fig. 68, er det en art, en hybrid eller hvad? Mit eget gæt er en hybrid, hvor *E. bupleurifolia* har en hel del med sagen at gøre. Den vokser sig til en pæn tue på kort tid, er meget hårdfør og er ret let at stiklingsformere. Men hvad er det? Kig engang på fig. 69. Siden billedet er blevet taget, er planten vokset meget fint og er begyndt at grene sig og at blomstre. Den må høre hjemme i gruppe 19 eller? Er det en hybrid? Kender nogen planten, som stammer fra De Herdt i Belgien? Euphorbiaer danner let hybrider, hvilket de to billeder her viser (?) - men er det nu en god ide? Et andet almindeligt kryds er *E. obesa* x *E. meloformis*. Lad være - det er synd, og man vinder intet derved. Jeg har en hel del hybrider selv, idet myrer udviser en total mangel på respekt ved at glemme at tørre fødderne af, når de går fra blomst til blomst. Men lad være med at lave

Fig. 67: *Euphorbia primulifolia* (HG fot.).

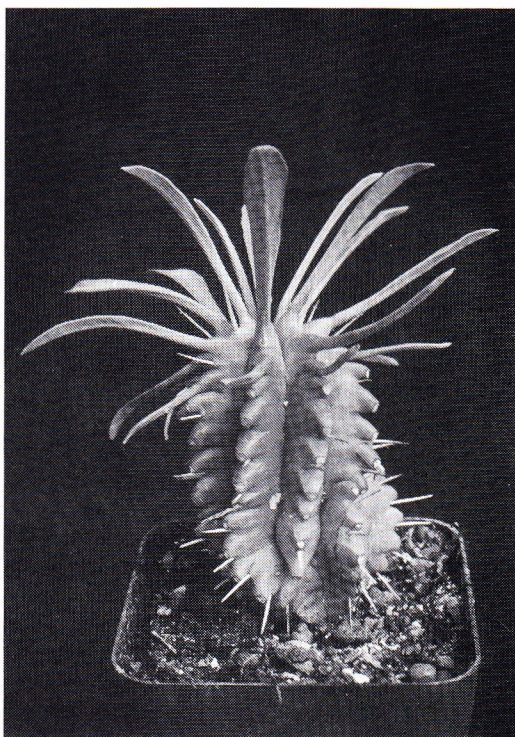

Fig. 69: *Euphorbia* sp. (HG fot.).

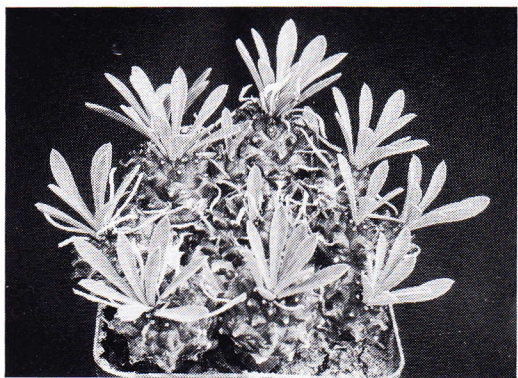

Fig. 68: *Euphorbia* sp. (HG fot.).

Fig. 70: *Euphorbia* sp. (Helmut Broogh fot.).

hybriderne sådan på må og få. Mange af de her omtalte planter er truede i naturen og bør ikke købes som importplanter. Ingen af de her afbillede planter er importplanter i ordets egentlige forstand. De, der ligner importplanter, er dels formeringer fra ISI, som er en videnskabelig institution, der bringer sjældnere planter ud til interesserede, og som opformerer sine planter i Huntington Gardens i Californien, dels planter fra Sydafrika.

»Importplanterne« fra Sydafrika kommer fra gartnerier, hvor planterne dyrkes under naturlige forhold og eksporteres legalt til Europa og U.S.A. Husk at miljølovene i Sydafrika, hvad dyr og planter angår, er meget skrappe. Det er nemmere at skære en neger i småstykker der, end at stoppe op på motorvejen og grave en *Euphorbia* op. Næsten!

Peter Brandt Pedersen

Planter *pr.* postordre

kan det virkelig lade sig gøre?

En af de største fornøjelser for os samlere, er når vi kommer til et gartneri og kan vælge nogle nye planter til vores samling. Desværre har vi her i Danmark (Skandinavien) næsten ingen steder tilbage, hvor dette kan lade sig gøre. Og hvad gør man så?

Frø- og stiklingeformering, bytte og salg medlemmerne indbyrdes er selvfølgelig en mulighed, men der er jo også den mulighed at købe planter fra udlandet *pr.* postordre! og det er absolut ikke mindre spændende.

Jeg vil i det følgende berette lidt om egne erfaringer på dette område, både med hensyn til at finde egnede gartnerier og om hvordan man behandler de planter, postbudet afleverer hos dig.

Hos foreningens eget bibliotek kan du låne de nyeste tidsskrifter fra både det amerikanske, tyske og engelske kaktus selskab og deri finde adresser på en mængde »Nurseries« (Kaktusgartnerier), hvis speciale er postordreforsendelser. Jeg har aldrig prøvet at få planter fra USA, dels på grund af afstanden (tiden), dels den dyre dollar, men mine erfaringer stammer fra Malta, Tyskland og først og fremmest England. Når du har udvalgt dig nogle steder, der ser spændende ud, sender du bud efter et katalog, f.eks. ved at tilsende dem 1 eller 2 SAE kuponer. (Internationale svarkuponer, der kan købes på posthuset).

Når du bestiller fra et gartneri, du ikke kender eller har hørt om før, så bestil kun for et beskedent beløb, (de fleste har en minimumstakst) og bestil kun letdyrkkelige planter, fra slægter du kender noget til i forvejen. Du kan så bedre vurdere om der er basis for at handle videre med firmaet, ud fra planternes størrelse i forhold til pris, forsendelsen (er de pakket ordentligt ind og er der sendt *pr.* luftpost). Dette sidste er især vigtigt. Ingen planter, heller ikke kaktus og andre sukkulenter, er beregnet på at blive hevet op af potten, få tørrer rødderne og pakket ned i absolut mørke, for så at blive rumlet rundt på diverse postkontorer, toldvæsen o.s.v. Så det er værd at betale lidt ekstra for at få sendt dem med luftpost.

Når du modtager din pakke så undersøg straks planterne for eventuelle skader eller mangler og hvis der er noget i vejen, man kan laste gartneriet for, så skriv straks til dem og du vil sandsynligvis få det beskadigede erstattet. Hvis det ikke sker, så

skynd dig at smide deres katalog væk. Den slags firmaer skal helst hurtigst muligt ud fra markedet.

Jeg har nu aldrig haft uheldige erfaringer på det område, men jeg har derimod fundet firmaer, hvis planter efter min mening er for dyre. Her skal man nok gøre sine egne erfaringer.

Når du bestiller planter, så husk at tænke dig om inden. Hvis du bestiller både meget store og små planter på samme ordre, så sørg for, at de bliver sendt i 2 forskellige pakker, ellers kan det ikke undgå at gå galt. Lad være med at bestille planter om vinteren - før eller senere vil du modtage en pakke dybfrosne kaktus, og dét er ikke gartneriets skyld, men din egen!

Genoplivning:

De planter du modtager, har sædvanligvis »bare« rødder. Jorden er fjernet, og muligvis er rødderne indpakket i mos eller plastik.

Se på pakkens poststempel, så får du en idé om, hvor længe dine planter har været uden lys. Er det mere end 2-3 dage, er de blevet »tyndhudede« og skal vænnes langsomt til lys igen. Hold planterne i skygge, og sprøjt dem med et insektmiddel - intet gartneri ønsker at sende udlus med en plante, men det kan ske for de bedste. Klip beskadigede rødder af, og dyp dem eventuelt i et rodhormonmiddel.

Pot dem i en let og fugtig jord, i en ikke alt for stor potte. VAND ALDRIG! Det er meget vigtigt, at give planten chance for at danne nye rødder, før den kan opsuge vand igen. Anbring planterne på et varmt og skyggefuldt sted, og efter 1 uge kan de vandes let. Gentag den lette vanding hver uge, indtil planterne viser tegn på at gro og kan anbringes sammen med de andre.

Der er sikkert andre af foreningens medlemmer, der har erfaring med postordre, både hvad angår planter og frø, og sidstnævnte er jo ikke et mindre interessant objekt for postordrefanatikere, omend noget lettere at forsende!

For danskere findes der jo noget, der hedder told og moms - hvis du vil vide mere om dette, er du velkommen til at kontakte mig *pr.* brev eller telefon.

Bjarne Kjempff
Stordalvej 4, Løvel
8800 Viborg
Tlf. (06) 69 93 41

På vores køretur gennem bjergene på den centrale del af Gran Canaria havde vi i det fjerne set den mægtige vulkan Teide på Tenerife. Det havde givet os lyst til at foretage en ekskursion til denne naboø. Jeg havde holdt tæt kontakt med en gammel kaktusven på Tenerife, Otto G. Balder, siden jeg besøgte øen for 5 år siden. Han ringede jeg til for at spørge, om vi måtte besøge ham nogle dage. Han blev glad for vores opringing og inviterede os til at bo hjemme hos ham. Så langt, så godt!

I den nærliggende by, Puerto Rico, fik vi vore billetter til næste dags flyvetur til Los Rodeos. Turen tog ca. 20 minutter, og en taxi bragte os fra lufthavnen til Santa Ursula. For Friedrich Ritter var Tenerife stadig nyt og ukendt land. Da han så de moderne motorveje og de nyopførte byer, som vi passerede igennem, udtalte han, at denne ø var alt for civiliseret sammenlignet med Gran Canaria. Otto Balder's hus hedder »Casa la Vina« og ligger på skrænterne højt over Santa Ursula. Vi fik en varm velkomst, og han stillede straks en række spørgsmål: »Hvordan går det? Hvordan har familien det? Og din kone?« ... og så videre, og så videre - ligesom ved et hvilket som helst møde mellem to mennesker, der har været adskilt i 5 år. Vores ven, Otto Balder, var stadig meget aktiv - efter min mening, skønt han nu var blevet 72. Han sørgede straks for en forfriskning, og vi talte om

»gamle dage« - det vil sige om de dage, vi havde tilbragt hér for år tilbage, hvor Balder solgte sin store samling af kaktusser til den botaniske have på Gran Canaria.

Om aftenen diskuterede vi forløbet af næste dags ekskursion, og vi besøgte Friedrich Ritter's nye - og mit gamle - venskab med Otto Balder ved at udbringe en skål i en fin, gammel sherry. Friedrich Ritter er ellers total-afholdsmænd; men for første gang i sine 83 år drak han et glas sherry! Skål, d'herrer! Så fik vi besluttet alt vedrørende morgendagen, hvor Don Imeldo ville køre os gennem det dejlige landskab.

Næste dag måtte vi meget tidligt op; foran os havde vi et langt dagsprogram. Don Imeldo ankom præcis, og Balder gav ham de endelige retningslinier for vores ekskursion. Det var nødvendigt, for Tenerife er meget større end Gran Canaria, og selvfølgelig ønskede vi at se så meget som muligt.

Vi nåede snart den nye motorvej på den nordøstlige del af øen; vi passerede Los Rodeos, hvor vi var landet dagen før, og kørte nu på vejen gennem den vidunderlige Esperanza-skov. Vi blev fortryllet af den stærke duft fra fyrretræerne (*Pinus canariensis*), laurbærtræerne og eukalyptustræerne og af skovens kølige, fugtige luft. Vi kørte videre, hele tiden opad, gennem endeløse hårnålesving, til Pico de las Flores, hvor vi håbede på at kunne se de to naboøer: Gran Canaria og La Palma. Hvad vi rent faktisk så, langt under os, var: skyer. Da vi kørte gennem skovene, havde vi ikke bemærket, at vi var passeret gennem skylaget, og nu var vi højt oppe over det. Og det var så den, smukke udsigt. Til venstre for os så vi flere stejle, mørke vulkankegler, hvis nederste del var skjult af tåge og skyer - dette syn mindede om en illustration til en eventyrbog.

Vejen følger den lange bjergryg, der strækker sig mod Pico del Teide, som vi kunne se frem for os - badet i strålende solskin. På begge sider af vejen så vi de hvide blomster på den såkaldte »retama«, en gyvel-art knyttet til Teide, og vi så nogle gulblomstrede, lave buske, som vi ikke kendte navnet på. Landskabet er oprindelig formet af store vulkanske udbrud, og lavaen fra disse udbrud er meget iøjnefaldende; den varierer i farverne: gul, grå, rød, brun og sort. Sindet kan ikke rumme tanken om de umådelige kræfter, der oprindelig har produceret disse lavamasser, som ingen planter endnu har haft mulighed for at fæstne rod i. Selv månens overflade kan ikke forekomme mere uvirkelig end denne ørken af nøgne klipper. Over dette giganti-

ske landskab rejser Pico del Teide's imponerende masse sig; med sine 3718 meter er det Spaniens højeste bjerg. Vi befandt os egentlig i den sydlige halvdel af krateret («Canadas»), som har en total diameter på ca. 20 km; hvilket gør det til verdens største krater. Strengt taget repræsenterer Teide derfor kun en top - omend den største - på denne enorme kraterrand. Sindet forfærdes ved tanken om størrelsen på det oprindelige bjerg, i tiden før det store vulkanudbrud sprængte toppen i stumper og stykker.

Hér i »Las Canadas« nyder et andet naturfænomen tilværelsen: *Echium wildpretii*, som blomstrer hér - og stort set ingen andre steder. Den kan glæde sig over at være beskyttet af de strengeste love! For at give et indtryk af dens udseende og størrelse stillede jeg Friedrich Ritter ved siden af en af disse planter og fotograferede dem sammen. Denne spøgelsesagtige plante er tæt dækket af blå-røde blomster. Planterne ses som spredte enkeltksemplarer hér og dér i dette øde klippelandskab. Bortset fra, at det er en sjældenhed, så er det også en af naturens sande »ædelsten«.

Vi nåede snart de mærkelige klippeformationer »Los Roques«, og senere »Zapato de la Reina« (»dronningens sko«) og de blå-grønne klipper, der på grund af deres farve kaldes »Los Azulejos«. De er alle store seværdigheder på grund af de mærkelige former; seværdigheder for de mange turistselskaber, som flittigt fotograferede dem - og vi med dem - for at have billederne som erindring, nå de kom hjem.

På den anden side af »Roques« ligger den store sandørken »Valle de Ucanca«. I følge geologerne er der rester af muslinger og andre maritime organismer under ørkenens overflade - rester fra en fjern fortid, hvor dette terræn stadig lå på havets bund. I dag ligger det i en højde af ca. 2000 m over havets overflade.

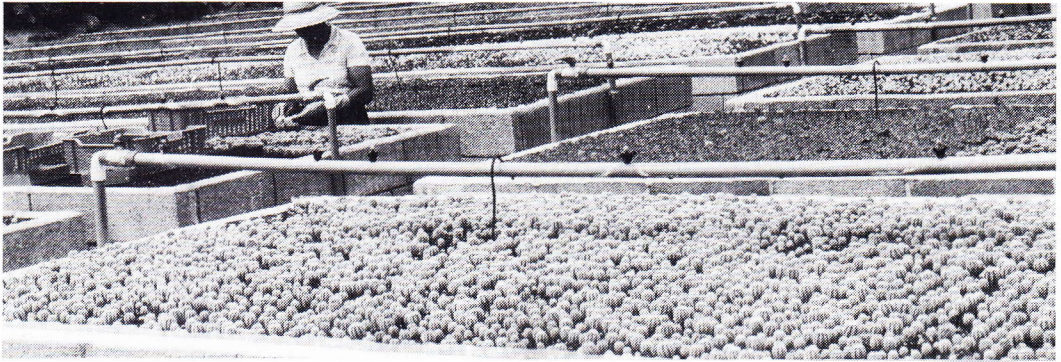
Og så kørte vi videre ... forbi »Montana de Guajara« (2727 m), der hæver sig dramatisk fra det øde klippelandskab. Vi kom gennem en række hårnålesving til nogle små fyrreskove på den sydlige del af øen. Den højest beliggende by hér er Vilaflor, hvor man dyrker forskellige frugter og grøntsager: vindruer, tomater, kartofler og, som kvægfoder ... opuntiaer. Vi så hele marker ude-

---

Øverst: Blomsterstanden hos *Echium wildpretii*, en sjælden plante, der vokser i Las Canadas - krateret ved El Teide.

Nederst: *Euphorbia balsamifera* vokser på den sydlige del af øen, hvor den dækker mange kvadratkilometer. Lokalt kaldes den for »tabaiba«.

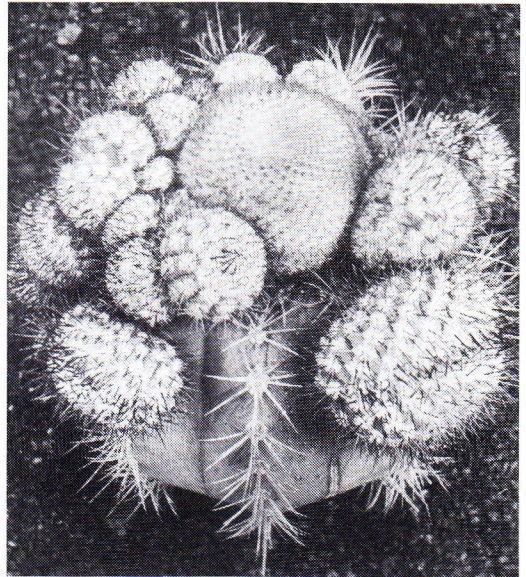

Frøplanter i titusindvis!

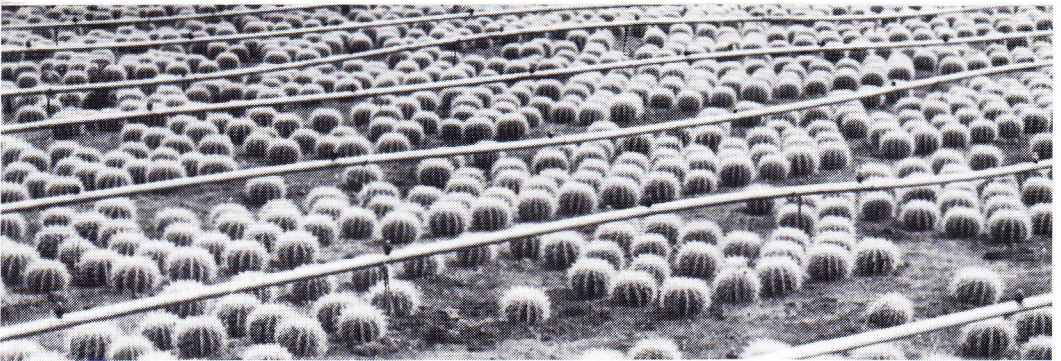
lukkende med opuntiaer; det var en amerikansk kulturform uden torne, og den dyrkes ligesom en hvilken som helst anden afgrøde. Vi fandt det også interessant at se, at markerne var placeret på kunstige terrasser, hvorpå der lå spredte blokke af hvid lava - et arrangement, der tjener til at indsamle og bevare natteduggen. Man fortalte os, at det var muligt at dyrke adskillige afgrøder hér om året - et overraskende faktum for et område med et ørkenagtigt klima, hvor der ikke falder regn af betydning.

Vort næste mål var byen Adeje, hvor vi håbede at kunne aflægge Otto Fechner's »kaktusfarm« et besøg. Vejen førte os nedad gennem mange hårnålesving, forbi to tilholdssteder for turister: Los Cristianos og Playa de los Americanos. Vi nåede til Guimar, i hvis nærhed vi forventede at finde vores »farm«. Efter at have spurgt os for hér og dér fandt vi det virkelig: på et skilt i det fjerne kunne vi læse ordene »Casa Cactus«.

Otto Fechner er en ung tysker, som for nogle få år siden begyndte at opbygge gartneriet hér. Et hjem med alle moderne bekvemmeligheder og planter på

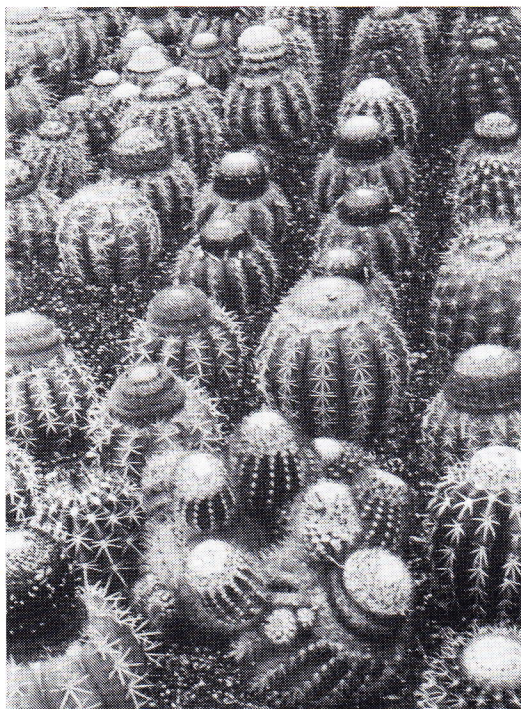

En mærkelig *Melocactus* med mange cephalier, hvoraf en del er kamformede. Planten blev fotograferet i »Casa Cactus«.

En mark med *Echinocactus grusonii*. De lyse linier er vandrør med sprinklere.

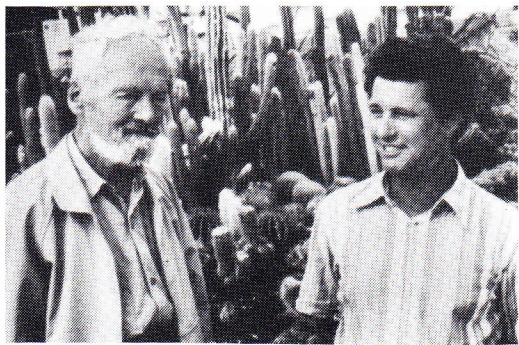

Store, salgsklare melocactusser. Klimaet på Tenerife synes at passe disse planter ualmindelig godt.

trappen ... det var det første indtryk. Men da vi kørte ud med ham til de terrasselagte marker - alle udnyttet til det yderste - begyndte vi at fatte, hvor stort gartneriet var. Der var hele marker med *Astrophytum*, vekslende med *Melocactus*-marker, hvor alle planterne havde *cephalum*. Det mindede om, hvad vi havde set i El Hoyo på Gran Canaria; men hvor virksomheden på Gran Canaria var i opbygningsfasen, var gartneriet hér ved at være fuldt funktionsdygtigt. Det gjorde et stort indtryk på både Ritter og mig.

Da jeg spurgte Fechner om, hvor stort gartneriet var, svarede han, at de nu havde 6-7000.000 store, salgsklare planter! Hele arbejdet med at producere planter i markedsstørrelse foregår på gartneriet - fra såning til opgravning. Nu og da modtager de ordrer på meget store kvanta: for nylig blev 4 tons planter leveret til en enkelt kunde. En sådan mængde har en almindelig kaktusven svært ved at forestille sig. Cirka 60% af hele produktionen går til Vesttyskland og ca. 30% til det spanske marked. Den resterende del aftages af Holland, Belgien, Schweiz og Østrig. Planterne vokser hurtigt på Tenerife; for eksempel tager det kun 2-3 år at få en *Melocactus* fra frø til markedsstørrelse - og i

Friedrich Ritter med Otto Fechner, ejeren af »Casa Cactus«.

markedsstørrelse har den *cephalum*; og hvad der er mindst lige så vigtigt: den har et sundt rodnet, så der er ikke den samme risiko ved at købe disse planter, som der er ved at købe planter opgravet i naturen. Det er en væsentlig forskel på disse planter og de egentlige importplanter.

Det gode klima, den naturlige lavajord, en tilstrækkelig tilførsel af vand af god kvalitet, konstant pleje og opmærksomhed fra ejeren selv - alle disse faktorer havde frembragt de imponerende resultater, som lå for vore øjne. Gartnerier i Europa kan ikke konkurrere med dette - og det ved Fechner godt. Hovedelementerne i hans produktion er for tiden melocactusser og echinocereusser; disse to slægter repræsenterer ca. 50% af den samlede produktion.

Vi så både så-bede og de terrasselagte marker med deres endeløse rækker af smukke, sunde planter - og vi kunne kun beundre alt, hvad vi så. Det tager Fechner ca. to timer blot at tilse de forskellige dele af gartneriet. Han understreger, at melocactusser faktisk er meget velegnede for de amatører, der må nøjes med nogle få planter i en vindueskarm. Om vinteren vil de gerne have mere varme end andre kaktusser, og de klarer sig bedre i stuens varme, end de ville gøre i et køligt drivhus - et synspunkt, som vi med glæde giver videre. Vi var glade for, at vi havde fulgt det gode råd, som vi havde fået af vores ven Balder: at aflægge Fechner's »Casa Cactus« et besøg.

Til sidst tog jeg nogle billeder af de pragtfulde planter i gartneriet, og også af de smukke udstillingsplanter ved husets indgang - nogle af de sidstnævnte blomstrede allerede pragtfuldt. Friedrich Ritter gentog flere gange, at han aldrig i naturen havde set så fremragende planter, som dem vi havde set hér.

Helmut Broogh
(Oversættelse: HG)

Fig. 1: *Kalanchoe beharensis* (Helmut Broogh fot.).

Fig. 2: *Kalanchoe blossdiana* (Helmut Broogh fot.).

Kalanchoë

En artsrig slægt, som er let at passe.

Med ca. 130 arter hører slægten *Kalanchoe* til den store familie Crassulaceae. Dertil hører, ifølge den botaniske forsknings seneste resultater, andre, der før henregnedes under slægten Bryophyllum.

Det oprindelige udbredelsesområde rækker fra Sydafrika, Madagaskar, Sokotra over Indien til Java og Taiwan, såvel det tropiske Amerika.

I overensstemmelse hermed er de mange arter meget forskellige i form og størrelse - fra ca. 10 cm op til 4 m høje buskader. Dette gælder også for blomsterfarven, der rækker fra hvid, grøn, gul, rosa, orange, rød og til violet. Ved nogle arter er det de meget dekorative blade, der gør, at man samler på dem.

Adskillige arter kan man om sommeren have ude i

haven eller på altanen. De, der ser ud som om de er overhældt med lyst pudder, såvel som de, hvis overflade er behårede eller filtagtige, hører hjemme i drivhuset. De er alle mere eller mindre lette at pleje, også for »nybegynderen« indenfor de sukkulente planter. Alle vil gerne have en luftig, lys og solrig plads.

Jordblandingen skal være en næringsrig blomsterjord. For at få et godt dræn, iblandes sand, da de alle er ømfindtlige over for vedblivende våd jord. Om vinteren må de aldrig holdes for tørt, og temperaturen må helst ikke synke ned under +10°C, da de som adskillige andre sukkulenter, ikke holder vinterhvile, men tværtimod netop blomstrer i denne periode.

Formering kan ske om foråret, ved hjælp af de små »yngleblade«, som arterne fra *Bryophyllum* sektionen har, ved stiklingeformering eller ved såning (se fig. 3).

Desværre kan vi kun behandle få af de mange arter fra det store udbud, men forhåbentlig kan udvalget være til nytte for den interesserede planteven.

***Kalanchoe beharensis*, Drake et Castillo**

(Fig. 1) Madagaskar.

Arten vokser med slanke stammer og bliver op til 2-3 m. De trekantede blade er ca. 30 cm lange, og er på begge sider dækket af en tyk, brunlig behåring. Blomsterstanden bliver mellem 50 og 60 cm høj, og danner en klase med små, hvidlige blomster.

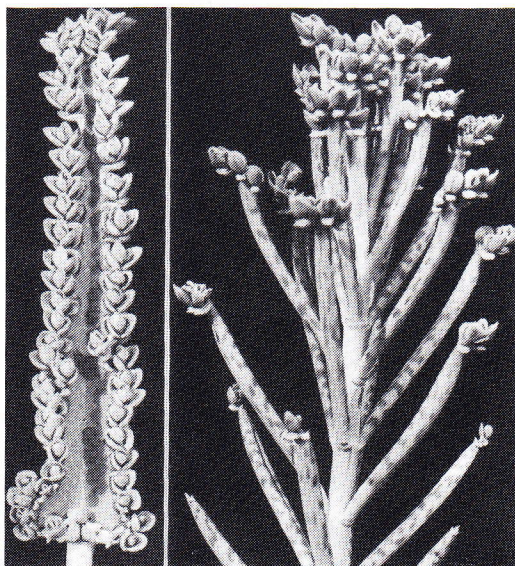

Fig. 3: *Kalanchoe daigremontiana* (Helmut Broogh fot.).

***K. blossfeldiana*, v. Poelln.**

(Fig. 2) Madagaskar.

Under dette navn frembringer gartnere, hele året rundt, vældige mængder af denne flittigt blomstrende have- og stueplante. (På dansk nok bedre kendt som »Brændende kærlighed« eller »Koraltop«. *Red. anm.*). Under denne kulturforms blomsterpragt (gul, orange, rød og violet) overser man ganske de sukkulente blade. Den ægte *K. blossfeldiana* ser man kun lejlighedsvis ved besøg i botaniske haver.

***K. daigremontiana*, Hamet et Perr.**

(Fig. 3) Madagaskar.

Arten blev, sammen med enkelte andre, tidligere anbragt i slægten *Bryophyllum*. Fotografiet viser kun et enkelt blad af planten, for at man bedre kan se de typiske »yngleblade«. Denne art bliver ca. 50 til 70 cm høj. Blomsterne fremkommer ved vinter-tid og er gråviolette. For litterært interesserede plantevenner kendes den under navnet »Goethe-plante«.

Fig. 4: *Kalanchoe fedtschenkoi* (Helmut Broogh fot.).

***K. fedtschenkoi*, Hamet et Perr.**

(Fig. 4) Madagaskar.

Denne art blev ligeledes overført fra slægten *Bryophyllum*. Bladene er langstrakt-ovale, med indskæringer langs kanten. Blomsten er lysebrun-rosa. Den vokser senere op og danner en lille busk.

Fig. 5: *Kalanchoe marmorata* (Helmut Broogh fot.).

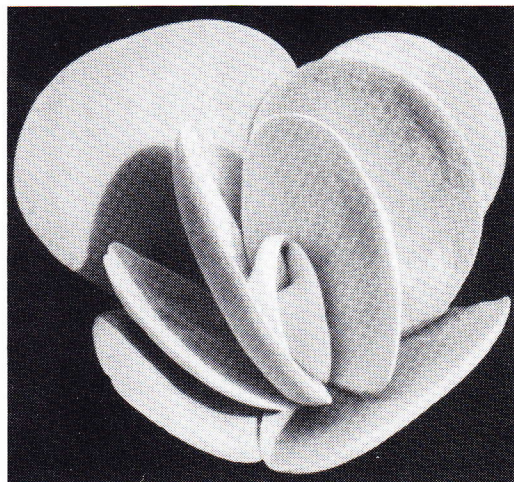

Fig. 6: *Kalanchoe thyrsiflora* (Helmut Broogh fot.).

Fig. 8: *Kalanchoe tomentosa* (Helmut Broogh fot.).

Fig. 7: *Kalanchoe tubiflora* (Helmut Broogh fot.).

Fig. 9: *Kalanchoe uniflora* (Helmut Broogh fot.).

K. marmorata, Bak.

(Fig. 5) Somalia / Etiopien / Sudan.

Arten forgrener sig ved basis. Overhuden ser grålig ud med brune pletter, heraf navnet: »Den marmorerede Kalanchoe«. Blomsterstanden kommer til syne som en klase, med små, hvide blomster. Bladenes virkning er meget dekorativ.

K. thyrsiflora, Harv.

(Fig. 6) Kap-provinsen / Transvaal.

Skønt denne art ikke rummer særlige besværligheder angående pasning, ser man den kun relativt sjældent i samlinger. Den vokser i en kompakt form med runde blade, der ser ud, som om de er pudrede lysegrå. Blomsterstanden vokser som en klase med gule blomster.

K. tubiflora, (Harvey) Hamet

(Fig. 3 og 7) Syd-Madagaskar.

Denne art har, ligesom *K. daigremontiana*, »yngleblade«, dog kun på bladspidsen. Under gunstige forhold er de allerede forsynede med små rødder. Fra praktisk talt hvert eneste lille blad, kan der vokse en ny plante op. Det betyder, at man skal holde øje med at alle nabopotterne i samlingen ikke får disse småplanter, for så oplever man dem let som noget »ukrudt«. Den bliver fra 75-100 cm og blomsterne dukker op om vinteren. Farve: grå-violet. Tidligere hørte også denne art til slægten Bryophyllum.

K. tomentosa, Bak.

(Fig. 8) Madagaskar.

Arten vokser buskagtigt op til ca. 50 cm. Bladene er langstrakt-ovale, tykkede og overtrukket med fine, grå og filtagtige hår. Ved udvoksede blade er randen rødligbrun til brun. Den blomstrer desværre kun sjældent hertilands. Man har den alene på grund af dens smukke og dekorative udseende.

K. uniflora, (Stapf) Hamet

(Fig. 9) Madagaskar.

Denne art vokser epifytisk. I vores samling holder vi den som hængeplante. De små blades kanter er hakkede. De røde blomster viser sig enkeltvis og er for det meste hængende. Pasningen giver ikke nævneværdige problemer.

Helmut og Christiane Broogh
Am Beisenkamp 78
Wattenscheid
D-4630 Bochum 6
(Oversættelse: Bjarne Kjempff).

Trichocaulon clavatum

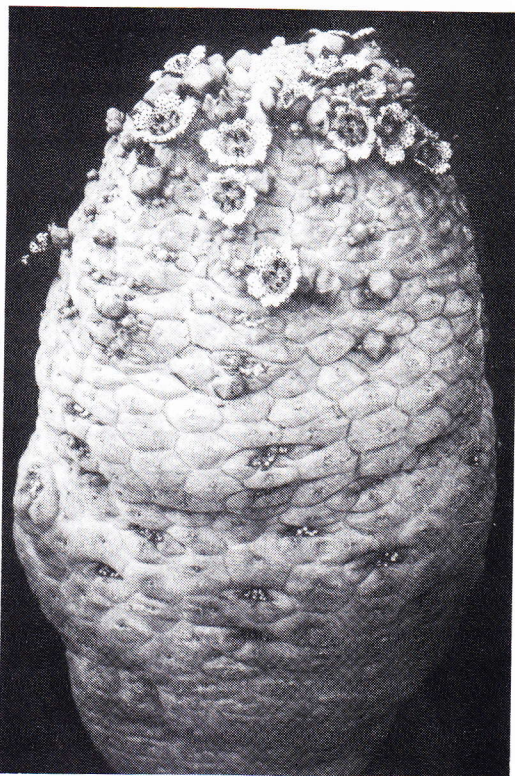
(Willd.) Huber

Dette nyligt genopståede navn omfatter en gruppe af planter, der i kulturen er bedre kendt under andre navne, hvoraf de mere populære er *Trichocaulon cactiforme*, *T. dinteri* og *T. meloforme*. Det artsfaste navn beskriver passende det karakteristiske udseende af planten, med dets kølleformede stamme, nogle få centimeter høj. (*Clavatus*, betyder på latin kølleformet. *Red. anm.*).

Det naturlige voksested er et halvmåneformet område, der strækker sig fra Brandberg i det nordlige Namibia, og følger Den Namibiske Ørken sydpå til Richtersveld, og så østpå idet det følger Orange River til omegnen af byen Douglas. En del af dette område er yderst tørt, med en årlig nedbør på mindre end 20 mm, og det siges at planterne normalt gror i veldrænet lerskifer på de tørreste skrån timer af de små bakker. Dette giver et fingerpeg om, hvordan den dyrkes med succes - nok vand til at holde rødderne aktive, planten opret og sund, men ikke nok til at jorden bliver gennemvåd. Som ventet, med en plante der udstrækker sig over et område på over 1300 km, er der en betydelig variation i udseendet. I den ene yderlighed har man planter, der er næsten kugleformede, op til 6 cm i diameter, mens andre kan gro op til 15 cm i højden og en diameter på 8 cm. Planterne forgrener sig ofte sparsomt ved jorden og danner små grupper. Under vinterhvileperioden bliver stænglerne dybt brunlilla, og når de er i fuld vækst antager de en mat grøn farve.

Blomsterne fremkommer i grupper på den øverste halvdel af stænglen og skønt de er små, ca. 8 mm i diameter, fremkommer de i overflod igennem en lang blomstringsperiode. Formen på bladfligene og tegningerne på dem varierer fra plante til plante, Hvilket forklarer antallet af andre navne givet til den i tidens løb. Den typiske grundfarve er creme-gul, med brunlilla pletter, der ofte forener sig og danner en ensartet mørk spids.

Planten formeres bedst fra frø, hvis dette kan fås. Importplanter er ofte slemt arrede og kan være vanskelige at sætte igang. De unge planter gror ganske godt, og forudsat man er omhyggelig med vandingen, er de ikke vanskelige at dyrke. En våd

Trichocaulon clavatum (Helmut Broogh fot.).

jord, især i hvileperioden, kan få stænglen til at rådne ved jordoverfladen, og for at undgå dette kan det være en god idé, at pode den på en kraftig *Stapelia* eller på en *Cereopegia*-knold. Et tykt lag groft grus omkring basis af stænglen vil også hindre råd.

Dette er en udsøgt og meget attraktiv plante, som rigeligt betaler den tid tilbage, man har brugt på den, og den behøver kun lidt ekstra omhu i plejen.

Bill Keen

(Oversættelse: Bjarne Kjempff)

MEDLEMMERNES HJØRNE

Skjoldlus som nyttedyr

Cochenille, rødt farvestof, af hvilket farven karmin kommer, produceres af en af os kaktuselskere desværre kendt skjoldlus, nemlig den såkaldte cochenilleskjoldlus, (*Dactylopius coccus*) som stammer fra Mellemamerika. Skjoldlusen lever på figenkaktusarter i sit hjemland Mexico, hvor allerede aztekerne udvandt farve af den længe før europæernes ankomst. Den blev så senere indført som nyttedyr til Afrika og Europa via De kanariske Øer og Spanien.

Cochenille fremstilles ved at lusene tørres og pulveriseres. Der kræves ca. 150.000 skjoldlus til fremstilling af 1 kg farvestof.

Jeg farver masser af garn bl.a. i Cochenille. Det skal nævnes, at jeg køber skjoldlusene i dyredomme, da jeg selvfølgelig holder mig til ordsproget »kaktus for sig og skjoldlus for sig«.

Lusene pulveriseres, og der skal bruges ca. 1500 stk. til farvning af 100 g garn. Farverne bliver lilla, røde, rosa, creme o.s.v. alt efter hvilke kemikalier man tilsætter.

God fornøjelse hvis nogen vil prøve (og har lus nok).

Dorthe Jensen
Døvnældevej 10
9800 Hjørring

© Storm P.-Museet.

Vi takker Storm P.-Museet for venlig tilladelse til at bringe denne »flue«.
Red.

The Adenium and Pachypodium Handbook

af Gordon D. Rowley.

Håndbog nr. 1 (7?) fra det nyligt sammensluttede British Cactus and Succulent Society, 19 Crabtree Road, Botley, Oxford OX2 9DU.

ISBN: 0 902099 07 8.

Format: 12,5 × 18,5 cm.

Indhold: 95 sider, 1 farve- og 47 sort/hvide fotografier, 7 tegninger og 2 kort.

Pris: 2,25 Pond. Dette beløb kan sendes på en international postanvisning til: H. D. Mann, 21 Windmill Gardens, Kibworth Harcourt, Leicesters LE8 OLX, England. Skriv bag på kuponen at det drejer sig om ovenstående bog, så vil man få den tilsendt.

Gordon D. Rowley har gjort det igen. I sin sædvanlige letlæselige stil (også dem med svagere engelskkundskaber kan være med her) fortæller han om de 2 slægter *Adenium* og *Pachypodium*. Disse 2 slægter der efter 2. Verdenskrig er blevet så

eftertragtede blandt samlere på grund af deres knoldagtige vækst og kaktuslignende udseende og som for de fleste arters vedkommende er svære og dyre at anskaffe.

Han forenkler det navnevirvar, der også her har hersket og som næsten det vigtigste fortæller han, hvorledes du bedst kan holde liv i de planter du har fået og om formeringen af disse, (bl.a. ved podning af sværere arter på *Pachypodium lamerei*).

Der er fotos fra mange forskellige fotografer, så man får gode billeder, både af planter i naturen og planter fra forfatterens egen samling.

Selvfølgelig er der bagest i bogen litteraturhenvisninger og index. En meget anbefalelsesværdig bog, selv om man »kun« har en *Pachypodium lamerei* i stuen og prisen er jo latterlig lav.

Bjarne Kjempff

Kredsrepræsentanter:

Norge: Cees Rijk van Ravens, Karisveien 122, 2013 Skjetten, telf. (02) 74 04 03.
Østlandet/Oslo: Lars B. Woldseth, Tante Ulrikkes Vei 29, Oslo 9, telf. (02) 10 25 79.
Finland: Guy Söderman, Sandarvsvägen 24 B 9, 00900 Helsingfors 90.
Sverige: Torbjörn Haldammen, PL 2501, 170 90 Fjärdhundra, telf. 0171 - 915 74.
Sydsverige: Kjell-Erik Nilsson, Axel Danielssons väg 306, 214 82 Malmö, telf. 040 - 139944.
Sydslesvig: Holger Schönfeld, Lærkevej, D-2391 Hvilenberg, Sydslesvig.
Nordjylland: Dorthe Møller Jensen, Døvnældevej 10, 9800 Hjørring, telf. (08) 92 48 45.
Vestjylland: Erik Holm, Fruehøjvej 36, 2. tv., 7400 Herning, telf. (07) 12 32 82.
Østjylland: Palle Carlsen, Nybyggervej 2, Tåstrup, 8410 Rønde, telf. (06) 36 73 25.
Sønderjylland: Thomas Nissen, Simmerstedvej 91, 6100 Haderslev, telf. (04) 52 23 28.
Fyn: Ebbe Dreyer Skov, Kornmodvænget 2, 5210 Odense NV, telf. (09) 94 13 43.
Sjælland: Poul Erik Hansen, Esberns Allé 2 st., 2860 Søborg, telf. (01) 69 90 39.

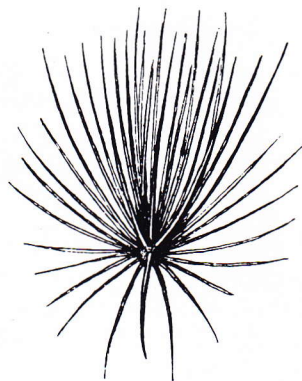
Diateket:

Palle Carlsen, Nybyggervej 2, Tåstrup, DK-8410 Rønde.

Tidligere årgange af »KAKTUS«

Nedennævnte årgange af KAKTUS kan købes ved henvendelse til Palle Carlsen, Nybyggervej 2, Tåstrup, DK-8410 Rønde, tlf. (06) 36 73 25. Betaling: Check eller på giro nr. 2 18 22 89.

Årgang 5-8: 5 kr. pr. nummer (årg. 5 nr. 2 uds.; årg. 8 er på kun 2 nr.). Årgang 9-16: 10 kr. pr. nummer (årg. 13 og årg. 14 nr. 1 udsolgt).

HAR DE PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er De interesseret?

Få et gratis prøvenr. af vort medlemsblad »Orchideen«, der kommer 10 gange årligt.

Kontingent kr. 125.

DANSK ORCHIDE KLUB

Solsikkevej 7,
4600 Køge.

INDKØBSCENTRALEN

Nordisk Kaktus Selskabs indkøbscentral skaffer potter, gødning og andre ting, vi har brug for i vor hobby. Salg af N.K.S.-emblemer og N.K.S.-kuverter foregår også gennem indkøbscentralen. Henvendelse til:

FIND AALBÆK MADSEN

Langedamsvej 11
DK-5500 Middelfart
Giro 6 60 02 63

— næste gang De kommer til

KØBENHAVN

bør De i egen interesse besøge

Thorvald Petersen's Handelsgartneri

Jagtvej 74

her finder De det største udvalg i

KAKTUS og SUKKULENTER i alle størrelser

Kaktusgødningen SUKUROL føres

KAKTUS

Stort udvalg i frøplanter og sjældne
importplanter samt mange
arter Sempervivum, Papyrus og
andre prydgæsser.

Bent Jørgensen

Vejlegårdsvej 99 – Vallensbæk
2620 Albertslund – Tlf. (02) 64 50 95

Plantelister udsendes ikke

Allerede før De når Hamborg, kan De finde
vort kaktusgartneri »Klein Mexiko«. Vor
LILLE virksomhed har altid et STORT sortiment
af interessante planter til Dem!
De er velkommen til et besøg til enhver tid,
undtagen mandag. Grupper helst forud-
meldelse. - Ingen forsendelser.

OTTO POUL HELLWAG

KAKTUS GARTNERI

D. 2067 Reinfeld/Holsten

Steinfelder Heckkaten

(vejen Reinfeld-Bad Segeberg)

DER KAKTEENLADEN

Jörg Köpper

Lockfinke 7 - D-5600 Wuppertal 1

Vi har et stort udvalg i artikler til vores hobby
og et stort udvalg af kaktusbøger - også
antikvariske. Skriv efter vores gratis post-
ordrekatalog og bogliste.

KARLHEINZ UHLIG

Frø - Kulturplanter - Import - Eksport

Lilienstr. 5 - Postbox 1107

D-7053 KERNEN i. R.

TILBUD:

Discocactus insignis	DM	20-40
magnimammus v. bonitoensis		35-45
Neochilenia aerocarpa		8-10
Parodia echinus		10
Pilosocereus chrysostele		12
Sulcorebutia krahni		8-11
Tubicarpus klinkerianus		8-10
polaskii		8-12

WHITESTONE GARDENS LTD.

**Sutton-under Whitestonecliffe,
Thirsk, N. Yorks. YO7 2PZ, England**

Specialist i postordre af kaktus og andre
sukkulenter, bøger, frø m.m. Send tre inter-
nationale svarkuponer (post) for vor fuldt
illustrerede 36 siders prislister, som inde-
holder verdens mest omfattende bogliste.

Ing. H. van Donkelaar

Lantje 1 a - Postbus 15

NL-4250 DA Werkendam - Holland

Betydeligt udvidet sortiment i sukkulenter,
kaktus samt andre sjældne planter. Ny plan-
teliste sendes mod forudbetaling af 3.50 hfl.
Frøliste gratis.

Alle henvendelser kan ske på dansk!